Konferencja o Koszalinie

 [1]

W dniach 16-17 października w Koszalinie odbędzie się konferencja naukowa pt. "Koszalin w przestrzeni. Przestrzeń w Koszalinie" w ramach jubileuszowych wydarzeń historycznych pt. "750 lat Koszalina. Przestrzeń- Człowiek- Dokument".

PROGRAM KONFERENCJI

16 października 2014 (czwartek)

miejsce: Archiwum Państwowe w Koszalinie, ul. M, Skłodowskiej-Curie 2

12.00-12.30 Powitanie i inauguracja obchodów Jubileuszu Koszalina (Prezydent Koszalina)

Otwarcie wystaw:

„Koszalin w Przestrzeni. Przestrzeń w Koszalinie" w Archiwum Państwowym w Koszalinie (Joanna Chojecka, Archiwum Państwowe w Koszalinie)

„Z kaszubsko-słowiańskich i polskich losów Pomorza Zachodniego" oraz

„Cassubiana w zasobie Archiwum Państwowego w Koszalinie" (dr Ryszard Stoltmann, prezes Oddziału Zrzeszenia Kaszubsko- Pomorskiego w Szczecinie)

13.00-14.00 Sesja naukowa

miejsce: Koszalińska Biblioteka Publiczna, plac Polonii 1

Flora naczyniowa Koszalina na przestrzeni dziejów (prof. dr hab. Zbigniew Sobisz, Akademia Pomorska w Słupsku)

Onomastyczna przestrzeń średniowiecznego Koszalina (dr Andrzej Chludziński, Instytut Kaszubski w Gdańsku)

14.00-14.30 Przerwa

14.30-16.00 Sesja naukowa - ciąg dalszy

Z kaszubsko-słowiańskich i polskich dziejów Pomorza Zachodniego (dr hab. Paweł Gut, Archiwum Państwowe w Szczecinie)

„Szczątki kaszubskie w prowincyi pomorskiej" Alfonsa Ignacego Parczewskiego (dr Tadeusz Krawczak, Archiwum Akt Nowych w Warszawie)

Koszalińskie ratusze w przestrzeni miejskiej (dr inż. arch. Ryszard Nakonieczny, Politechnika Śląska w Gliwicach)

16.00-18.00 wycieczka po Koszalinie i okolicy z Marcinem Machockim, przewodnikiem turystycznym

17 października 2014 (piątek)

miejsce: Koszalińska Biblioteka Publiczna, plac Polonii 1

9.00-9.30 Powitanie i rozpoczęcie konferencji

(Prezydent Koszalina, Marszałek Województwa Zachodniopomorskiego, organizatorzy)

9.30-10.00 prof. dr hab. Robert Traba (Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie)

Historia jako przestrzeń dialogu: znaczenie regionów w tworzeniu tożsamości zbiorowej

10.00-10.30 dr Paweł Migdalski (Uniwersytet Szczeciński)

Czy potrzebna nam jest pomorska tożsamość?

10.30-11.00 prof. dr hab. Edward Włodarczyk Uniwersytet Szczeciński)

Procesy urbanizacyjne Koszalina w XIX i I połowie XX wieku

11.00-11.15 Przerwa

11.15-11.45 Jacek Borkowski, Andrzej Kuczkowski (Muzeum w Koszalinie)

Proces lokacji średniowiecznego Koszalina w świetle źródeł archeologicznych i historycznych

11.45-12.15 Dariusz Herman, Piotr Śmierzewski (Pracownia Architektoniczna HS99)

Średniowieczna przestrzeń Koszalina - możliwości i ograniczenia współczesnej architektury

12.15-12.45 Pecha Kucha -wprowadzenie do tematów Poster Sesji

12.45-13.15 Przerwa

13.15-13.45 Krystyna Bacowska (Wojewódzki Urząd Ochrony Zabytków w Szczecinie Delegatura w Koszalinie)

Koszalin w przestrzeni średniowiecznych dróg pielgrzymkowych Europy

13.45-14.15 Sławomir Krauza, Kamil Piecuch, Bartłomiej Kogut (Związek Miast i Gmin Dorzecza Parsęty) Joanna Chojecka (Archiwum Państwowe w Koszalinie)

Źródła kartograficzne do dziejów Koszalina i ich prezentacja w Systemie Informacji Przestrzennej (SIP)

14.15-14.45 Plan na spacer po Koszalinie według Grety Grabowsklej

14.45-15.15 Dyskusja i zakończenie konferencji

15.15-15.45 Wręczenie nagród laureatom konkursu „Historie koszalinian" portalu www.cudownelata.net (Stowarzyszenie APERTO)

15.45-16.30 Kontynuacja Poster Sesji

• Instytucje użyteczności publicznej w przestrzeni Koszalina (wystawa KBP)

•Tramwajem na plażę... Historia komunikacji miejskiej w Koszalinie (Bogdan Gołubicki, Robert Kasprowiak)

• Kultura jamneńska, czyli Jamno jako wyspa kulturowa (Ewa Pliszka, Muzeum w Koszalinie)

• Szukajwarchiwach.pl, czyli historyczny Koszalin w przestrzeni cyfrowej (dr Kacper Pencarski, Grzegorz Andryszak, Archiwum Państwowe w Koszalinie)

• Historyczny Koszalin w przestrzeni artystycznej (Beata Orlikowska, Koszalin)

• Jubileusz Koszalina dla kolekcjonerów i nie tylko… (Grzegorz Kruk, Kruart Pomorski Produkt Markowy)

W 2016 roku upłynie 750 lat od czasu, gdy Koszalin otrzymał prawa miejskie. Od tego momentu na przestrzeni 750 lat wykształcił się organizm miejski, który mimo zawirowań historii, z konsekwencjami postanowień kończących hekatombę II wojny światowej, nieustannie trwa, zmienia się i nieprzerwanie rozwija się. Działo się to i dzieje wysiłkiem pokoleń jego mieszkańców – Polaków i Niemców, którzy zostawili kilkusetletni dorobek materialny, stanowiący niełatwe dziedzictwo polskich mieszkańców.

Innym, bez wątpienia wielkiej wagi faktem w dziejach Koszalina jest pierwsza źródłowa wzmianka. Koszalin, a właściwie jako wieś Koszalice – na kartach historii pojawia się 800 lat temu, w 1214 roku w dokumencie księcia zachodniopomorskiego Bogusława II. Ten fakt źródłowy o osadzie Cussalin bądź Cussalitz w pobliżu góry Chełmskiej, nie znajduje niestety potwierdzenia w odkryciach archeologicznych.

Świętowanie wzmianki źródłowej o Koszalinie i traktowanie tego faktu jako 800 lecia istnienia Koszalina powinno budzić zdziwienie i uzasadnione wątpliwości. Wynika to z faktu, iż książę przekazuje swoją wieś Koszalice norbertanom jako już ukształtowany ośrodek osadniczy, którego metryka była z pewnością dłuższa niż 800 lat… Inna, nie mniej ważka w tym kontekście kwestia, to uznanie faktu, iż dokument zachował się w XVI wiecznym odpisie, a jego oryginał zaginał na wiele wieków przed II wojną światową. Przyjąć zatem należy, że to pierwszy zachowany dokument, ponieważ Koszalin, czy Koszalice mogły pojawiać się w wielu innych, nie zachowanych do czasów, gdy podjęto badania na ten temat.

Nie można także zapominać, ze przez długie lata zarówno niemieccy historiografowie jak i ich polscy

następcy, metryki Koszalina dopatrywali się już w kronice Helmolda, która wymienia niejaki Cusaliz założony w 1088 roku, czy też zapis w Kornice Wielkopolskiej wymieniającej wśród grodów zdobytych w 1107 roku przez księcia Bolesław Krzywoustego obok Kołobrzegu, Białogardu i Wolina także Koszalin... Przyjmując takie przesłanki można by świętować jeszcze więcej jubileuszy, jednak brak innych materiałów źródłowych, a przede wszystkim kluczowych dla potwierdzenia tez i przypuszczeń, wyników badań archeologicznych powoduje, że to właśnie nadanie praw miejskich w 1266 roku i rozwój miasta w kolejnych wiekach, zachowane dowody materialne i źródłowe potwierdzające wielowiekowy proces, jest kluczową datą w rozwoju Koszalina jako miasta.

Jubileusz, to inaczej rocznica [2] wydarzenia, wyróżniająca się w jakiś sposób, dzięki czemu istnieje okazja nie tylko do szczególnie uroczystych obchodów, ale także do refleksji nad minionym okresem. Stąd uznając, że zarówno 750-lecie miasta jak i fakt pojawienia się wsi Koszalice w źródłach sprzed 800 lat spowodowały, że Rada Miejska ustanowiła lata 2014-2016 okresem obchodów Jubileuszowych.

W tym czasie, aby rozwijać i pogłębić badania na temat dziejów Koszalina Archiwum Państwowe, Koszalińska Biblioteka Publiczna oraz Muzeum w Koszalinie podjęły się zorganizowania cyklu konferencji i wystaw w latach 2014-2016 pod nazwą „Przestrzen-Czlowiek-Dokument. 750 lat miasta Koszalina". Każdy rok poświecony jest innemu filarowi, wokół którego koncentrować się będą organizowane wydarzenia naukowe i kulturalne. Rok 2014 odwołuje się do przestrzeni, ponieważ 800 lat temu Koszalin pojawia się w przestrzeni historycznej, na kartach historii. Stąd przestrzeń rozumiana szeroko, odwoływać się będzie do Koszalina nie tylko do zaprezentowania stanu badań na temat poszukiwań przedlokacyjnego Koszalin, ale także do poszukiwań przekazu historycznego w nazwach miejscowych przestrzeni ziemi koszalińskiej, a nawet do badań botanicznych, uwzględniających rozwój osadnictwa na przestrzeni wieków. Przestrzeń Koszalina rozumiana szeroko zaprowadzi nas w dociekaniach na Górę Chełmską, determinujacą w średniowieczu rolę Koszalina. Ówczesne sanktuarium maryjne znane było pielgrzymom w całej zachodniej Europie. Nie sposób odwołać się w tych poszukiwaniach do historii Jamna i jego mieszkańców. Była to ludność o korzeniach słowiańska, czy też kaszubskich. Jej śladów na potwierdzenie prawa przynależności tych ziem do Polski poszukiwali polscy badacze już w XIX wieku, o czym także usłyszymy na konferencji. Przestrzeń to miasto wykształcające się w procesach urbanizacyjnych, odzwierciedlonych m.in. źródłach kartograficznych oraz w historycznym dorobku architektonicznym na przestrzeni wieków. W tym wymiarze cennym źródłem są historyczne plany i mapy, ukazane w nowatorskiej formie, która pozwala na śledzenie zmian układu przestrzennego w Systemie Informacji Przestrzennej.

Zaproszenie na konferencję naukową przyjęli wyjątkowi i uznani badacze dziejów Pomorza Zachodniego. Wśród nich rektor US, prof. dr hab. Edward Włodarczyk, redaktor naukowy I tomu monografii Koszalina, prof. dr hab. Zbigniew Sobisz z Akademii pomorskiej w Słupsku, dr Tadeusz Krawczak, dyrektor Archiwum Akt Nowych w Warszawie, dr hab., Paweł Gut z Archiwum Państwowego w Szczecinie, dr Paweł Migdalski w US, dr inż. Ryszard Nakonieczny z Politechniki Śląskiej, dr Andrzej Chudziński z Instytutu Kaszubskiego w Gdańsku oraz koszalińscy archeolodzy, archiwiści, konserwator zabytków, architekci i projektanci.

Nie sposób w pełni uczestniczyć w proponowanej konferencji nie uczestnicząc w wykładzie wprowadzającym wyjątkowego gościa. Jest nim prof. dr hab. Robert Traba z Centrum Badań Historycznych PAN w Berlinie, od lat podejmujący badania w obszarze historii społecznej na ziemiach Warmii i Mazur. W swoim wykładzie wprowadzającym pt. Historia jako przestrzeń dialogu uzmysłowi nam jak istotna jest znajomość i akceptacja historii, aby budować świadomie wartościowe miejsce w przestzreni dla kolejnych pokoleń.

Za rok, czyli w 2015 chcielibyśmy skoncentrować rozważania wokół miasta, jako miejsca, na które wpływ mieli konkretni ludzie – mieszkańcy. Kim byli jako zbiorowość na przestrzeni wieków, jakie indywidualności wyróżniały się w dziejach miasta. Jakie wspomnienia i znaczenie niesie ze sobą

Koszalin we wspomnieniach jego współczesnych mieszkańców. Takie pytania pojawiać się będą w roku przyszły, który pragnie poświęcić rozważaniom jubileuszowym skoncentrowanym wokół Człowieka związanego z Koszalinem.

Rok 2016 w obszarze nauki chcielibyśmy poświęcić Koszalinowi historycznemu, zawartemu w źródłach i zabytkach. Stąd oprócz wystaw i wydawnictw towarzyszących opartych na materiałach zgromadzonych w Koszalinie, zaprezentowane zostaną dokumenty wyjątkowe, pochodzące z archiwów polskich i niemieckich. Wśród nich zaprezentowanych zostanie kilkadziesiąt najstarszych dyplomów koszalińskich z XIII, XIV i XV wieku, które przechowywane SA w niemieckich Archiwum Państwowym w Greifswaldzie. Ponadto, zgodnie z uchwałą Rady Miejskiej w Koszalinie, w sprawie obchodów Jubileuszu 750–lecia nadania praw miejskich Miastu Koszalin undamentalnym dorobkiem Jubileuszu będzie opracowanie oczekiwanej od kilkudziesięciu lat historycznej monografii Koszalina, która ukaże się w dwóch tomach.

Wydarzenia naukowe i kulturalne, towarzyszące jubileuszowi Koszalina, mają także na celu przeprowadzenia kampanii informacyjnej i edukacyjnej, promującej Koszalin jako miasto z ciekawą historią i wyjątkowymi mieszkańcami.

Organizatorzy wyrażają nadzieję, że spotkania z nauką, historią i kulturą jakie będą miały miejsce w najbliższych trzech latach, wszyscy miłośnicy Koszalina – i ci świętujący jubileusz 800lecia Koszalina i ci odwołujący się do jubileuszu 750lecia nadania praw miejskich - podejmą wspólne, integrujące działania, zmierzające do budowania pozytywnych więzi między mieszkańcami Koszalina, a tym samym pogłębiania tożsamości lokalnej i patriotyzmu. W tym miejscu nasuwają się kultowe słowa JF Kennedyego, które warto sparafrazować na potrzebę wydarzeń - Nie pytaj co Koszalin może zrobić dla Ciebie, ale co Ty możesz zrobić dla Koszalina.

Opracowanie: Joanna Chojecka, dyrektor Archiwum Państwowego w Koszalinie

- More news [3]
- Archive [4]

Adres źródłowy: https://koszalin.pl/de/node/2427

Links
[1] https://koszalin.pl/sites/default/files/field/image/skanuj0007.jpg
[2] http://pl.wikipedia.org/wiki/Rocznica
[3] https://koszalin.pl/de/aktualnosci
[4] https://koszalin.pl/de/archiwum